

Jeg kan anføre, at i en Kommune berørte dette Forhold ikke saa ganske faa ogsaa af den besiddende Del af Samfundsmedlemmerne. I Februar Maaned i Fjor afholdt jeg 18 Møder omkring i Valgkredsen, ikke i agitatorisk Ojemed, men for til Vejledning at forklare den nugældende kommunale Valglov. I en enkelt Kommune var der ikke mindre end 31, som paa Grund af Flytning vare blevne berøvede deres Valgret, og af dem var Flertallet besiddende Samfundsborgere, og jeg hørte ved den Lejlighed, at de i høj Grad ønskede den gamle Bestemmelse i Stedet for den nugældende. At dette Forhold i særlig Grad berøver mindre velstillede deres Valgret, fordi der er en større Del af disse, der ofte maa flytte fra en Kommune til en anden, er givet. Naar det ærede Medlem, som er Husmand paa Fyn, paa- staar, at ingen ønsker Forandring paa det Omraade, passer det, som sagt, ikke. Der ønskes netop Forandring, og hvis den Forandring, som her foreslaas, gennemføres, vil det blive hilst med Glæde af en stor Del af Landets Samfundsborgere. Jeg er overbevist om, at der blandt Landets kommunale Vælgere vil findes et Flertal, som netop ønsker denne Opholdsbestemmelse forandret.

Hvad Tyendets Valgret angaar, skal jeg sige, at det er klart, at vi i den nye Valglov have faaet Bestemmelser, hvorefter Tyende kan faa Valgret, men der var i den Egn, jeg gennemrejste, Kommuner, hvor der end ikke fandtes et eneste Tyende optaget paa Valglisten efter den nugældende Valglov. Om der kom enkelte paa i Henhold til Klager, skal jeg ikke kunne sige, det ved jeg ikke. Forholdet var naturligvis for en stor Del en Følge af, at Opholdsbestemmelsen i Kommunen er skærpet, som den er bleven. Tilstandene omkring i Kommunerne ere da ikke væsensforskellige i den Grad, at det kan siges, at fordi en er flyttet fra en Kommune til en anden, har han ikke Spor af Interesse af at komme til at afgive Stemme i den tilflyttede Kommune, fordi han har boet der saa kort Tid. Tilstandene ere omtrent ens i alle Kommuner, saa det maa være i hans Interesse saa hurtigt som muligt, naar der forestaar et Valg, at kunne komme til at lægge et Lod i Vægtskaalen for, hvorledes Valgets Udfald bliver. Derfor vil jeg nedlægge en alvorlig Protest mod, at den Opfattelse gør sig gældende ude i Landet, at ingen hverken af de besiddelsesløse eller de besiddende ønsker denne Bestemmelse i den nugældende

Valglov forandret. Naar Bestemmelsen bliver forandret, og der bliver indført en ny om kortere Ophold indenfor en Kommune, er jeg overbevist om, at det af et stort Flertal af kommunale Vælgere vil blive hilst med Glæde.

Berntsen: Forinden Forhandlingen slutter, finder jeg mig foranlediget til at gøre nogle Bemærkninger til de Foredrag, der bleve holdte i Gaar, og til adskillige af de Udtalelser, der ere faldne i Dag, og som mere eller mindre have taget Sigte paa de Udtalelser, jeg fremsatte i mit første Foredrag.

Jeg vender mig da allerførst til den højtærede Minister. Han tog mig det ilde op, at jeg har betegnet Forslaget, saaledes som det forelaa fra Begyndelsen, som et Agitationsnummer. Der er jo ikke noget ondt i det at agitere, det gøre alle Partier, men jeg mente dermed, at Forslagsstillerne maatte være klare over, at Forslaget, som det den Gang blev indbragt af et lille Mindretal, ikke havde Spor af Udsigt til at blive gennemført.

Lad os kaste et Blik tilbage paa Fortiden, lad os se, hvor lang Tid der er gaaet, før man naaede de Fremskridt, vi naaede ved den kommunale Valglov af 1908. Da det forenede Venstre i 1870 blev dannet og udstedte sit Program, indførte det i dette Program et Krav om Udvidelse af den kommunale Valgret, og afdøde Folketingsmand Berg har til forskellige Tider søgt at indløse dette Venstrekrav ved i Forening med sine Meningsfæller at fremsætte Forslag om udvidet kommunal Valgret. Forgæves have vi kæmpet i 38 Aar for at gennemføre en Udvidelse af den kommunale Valgret, og det uagtet saa god en Mand som afdøde Berg, hvem selv de Radikale vel neppe ville frakende Venstre- navn, var Tolk og Ordfører for Venstre ved de Forsøg, vi gjorde for at gennemføre en Udvidelse af den almindelige Valgret. Jeg ved nok, at de Radikale synes bedre om Berg nu, han ligger i sin Grav, end de gjorde, da han levede. (*Stemmer: Saa!*). De Herrer sige: Saa! Jeg erindrer dog Udtryk som „ordinær Rumlepotte“ og forskellige andre smagfulde Udtryk, der kom fra radikal Side for at betegne afdøde Berg, men nu, da han er i sin Grav, gaar det, som Oehlenschläger synger om Baldur:

„Baldur den Gode, han er sød,
salig at prise, for han er død.“

Efter at jeg imidlertid nu har hørt af den ærede Minister, at dette Forslag